Jak vyříznout objekt z pozadí

- GIMP 2.0.0
- Windows, Linux, Mac OS
- freeware

obtížnost 1 2 3 4

Vyříznout objekt ze snímku můžete potřebovat nejen v případech, kdy chcete odstranit jeho pozadí, ale také pokud požadujete objekt přenést do jiné fotografie. Tímto způsobem můžete také třeba poskládat více samostatných objektů na jeden list, jak si ukážeme na ilustračním příkladě.

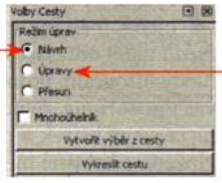

1 Otevřete snímek, ze kterého chcete vyříznout určitý objekt. Mezi nástroji vyberte *Vytvořit a upravit cesty* (, B) a v panelu jeho voleb ponechte nastavenou první možnost *Návrh*.

2 Pomocí nástroje *Lupa* si objekt dostatečně zvětšete a levým tlačítkem myši vytvořte co nejpřesněji na jeho obrysu dostatečný počet bodů. Body je nutno vyznačit především v ostrých rozích, naopak v plynulých obloucích stačí body vytvořit pouze na jejich počátku a konci. Obkreslování objektu ukončete klepnutím těsně vedle výchozího bodu. Polohu libovolného bodu můžete změnit po uchopení levým tlačítkem myši.

3 Nyní v panelu voleb nástroje přepněte na možnost *Úpravy*. Po najetí myší na některý z vytvořených bodů se kurzor změní na symbol ruky. Když nyní přidržíte stisknuté levé tlačítko myši, z bodu „vytáhnete" pomocnou přímku, s jejíž pomocí můžete vytvarovat úsečku mezi dvěma body do libovolného oblouku, který bude co nejpřesněji kopírovat obrys objektu.

4 Pokud nástrojem v režimu *Úpravy* klepnete na libovolné místo obrysu, vytvoříte zde další bod. Nechtěný bod naopak odstraníte klepnutím na něj s přidrženou klávesou SHIFT.

5 Jste-li s vyznačeným obrysem spokojeni, v panelu nástrojů klepněte na tlačítko *Vytvořit výběr z cesty*. Pokud nyní chcete ze snímku například pouze odstranit pozadí okolo objektu, z nabídky stačí zadat *Výběr* | *Invertovat* (CTRL + I) a *Úpravy* | *Vyplnit barvou pozadí* (CTRL + .).

6 Vyznačený objekt nyní můžete velmi snadno přenést do libovolného snímku nebo na novou prázdnou stránku. Z nabídky vyberte *Úpravy* | *Kopírovat* (CTRL + C), přepněte na druhý snímek (případně nový list, jenž vytvoříte po zadání položky *Soubor* | *Nový*) a zde zadejte *Úpravy* | *Vložit*. Nástrojem *Přesun* (, M) můžete libovolně upravit polohu objektu.

7 Velikost vloženého objektu můžete změnit nástrojem *Škálování* (SHIFT + T). Klepněte s ním do objektu, zobrazí se přes něj mřížka. Přidržte nyní klávesy CTRL + ALT (aby zůstal zachován poměr stran) a po uchopení

některého z bodů v rozích mřížky upravte velikost objektu. Nakonec v otevřeném dialogovém okně funkce stiskněte tlačítko *Škálovat*.

8 Nakonec z nabídky zadejte *Soubor* | *Uložit jako* (SHIFT + CTRL + S) a snímek uložte jako kopii.

Jiří Steiger

Jak sestavit více snímků na jeden list

- GIMP 2.0.0
- Windows, Linux, Mac OS
- freeware

obtížnost 3

Umístit jeden snímek do druhého může přijít vhod v mnoha nejrůznějších případech – při tvorbě pohlednice, úvodní stránky alba, obalu na CD nebo webových stránek. My si ukážeme jednoduchý případ, jak umístit více snímků na jeden čistý list papíru – například před tiskem na domácí tiskárně, když chcete využít celý list formátu A4.

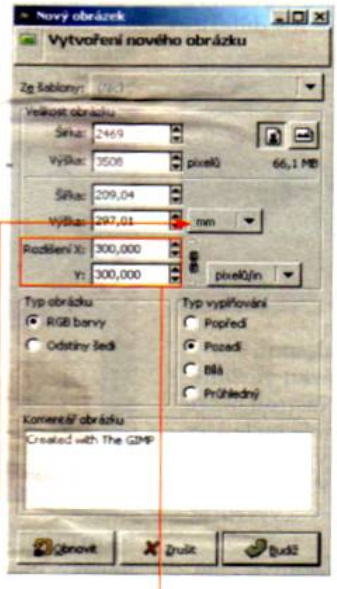

1 Nejdříve si vytvořte (*Soubor | Nový*, Ctrl + N) prázdný list papíru, na který jednotlivé fotografie umístíte. Objeví se dialogové okno, v jehož sekci Velikost obrázku nejdříve změňte jednotky na milimetry ■ a do polí *Šířka* a *Výška* v prostřední části okna zadejte požadovaný rozměr – v případě formátu A4 tedy 210 × 297 mm. Do polí *Rozlišení X* a *Y* ■ zadejte hodnotu 300 pixelů/in a stiskněte tlačítko *Budiž*.

2 Pokud se objeví hlášení, že nový obrázek bude příliš velký, odklepněte jej pouze tlačítkem *Budiž*. Zahlcení počítače se bát nemusíte, prázdná stránka bude ve skutečnosti zabírat jen několik kB.

3 Nyní si otevřete první snímek (Ctrl + O), který chcete na list umístit. Obrázek si zkopírujte do schránky (Ctrl + C) a můžete jej zavřít. Nyní jej naopak vložte do prázdného listu papíru (Ctrl + V) a výběrem z nabídky *Vrstva | Nová vrstva* z něj vytvořte samostatnou vrstvu.

4 Nástrojem *Přesun* (✥, M) obrázek nyní můžete přemístit do libovolné části stránky. Pravděpodobně však budete chtít změnit i jeho velikost, proto z panelu nástrojů vyberte *Škálování vrstvy nebo výběru* (▣, Shift + T) a klepněte s ním na obrázek.

5 Přes snímek se zobrazila mřížka, na rozích pak malé čtverečky. Pokud některý z nich uchopíte, můžete libovolně měnit velikost obrázku. Přidržte přitom klávesy Alt a Ctrl, aby zůstal zachován poměr stran. Snímek příliš nezvětšujte, snížila by se jeho kvalita. Jste-li s velikostí spokojeni, stiskněte v otevřeném dialogovém okně funkce (kde můžete také zadat přesný požadovaný rozměr snímku v milimetrech) tlačítko *Škálovat*. ■

6 Stejným způsobem vložte na stránku libovolný počet dalších fotografií, před vložením obrázku se ale vždy v paletce *Vrstvy* přepněte na vrstvu *Pozadí*. ■ Díky tomu, že každý snímek budete mít vložen v samostatné vrstvě ■, budete moci stále libovolně měnit umístění či velikost každého obrázku, stačí jej jen vybrat nástrojem *Přesun* (✥, M).

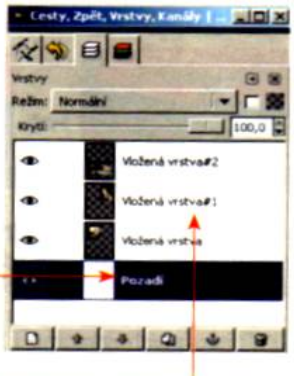

7 Při vzájemném přesném sestavování snímků vám mohou vydatně pomoci vodítka, která si na stránku můžete jednoduše „natahat" ze svislého či vodorovného pravítka, ■ zobrazeného okolo stránky.

8 Až budete mít výslednou stránku hotovou, jednoduše ji vytiskněte (*Soubor | Tisknout*) nebo uložte (*Soubor | Uložit jako*, Shift + Ctrl + S) – buď se zachovanými vrstvami jako soubor XCF (bude zabírat více místa na disku), nebo jako klasický JPG, před tím ovšem slučte vrstvy příkazem *Obrázek | Sloučit viditelné vrstvy* (Ctrl + M).

Jiří Steiger

Jak do snímku vložit vodoznak

- GIMP 2.0.0
- Windows, Linux, Mac OS
- freeware

obtížnost 1 2 3 4 5

Vložení vodoznaku – tedy průhledného textu, který se přes snímek umístí tak, aby šel co nejobtížněji vyretušovat – je jedním ze způsobů, jak lze fotografie ochránit před zneužitím. Riziko hrozí především při vystavení snímků na internetu, odkud si je může kdokoliv stáhnout a dále například vydávat za své dílo. U náhledů o nízkém rozlišení je toto nebezpečí minimální, největší hrozí při vystavení snímků v plné velikosti.

1 Otevřete snímek, který chcete vodoznakem ochránit (Ctrl + O). V panelu nástrojů vyberte *Text* (T, T) a klepněte doprostřed obrázku. Zobrazí se okno, do něj vepište požadovaný text a stiskněte tlačítko *Zavřít*. Text se při psaní zobrazuje i rovnou v obrázku.

2 Nyní v panelu voleb textu upravte jeho volby. Z nabídky nainstalovaných písem si můžete vybrat po stisknutí tlačítka *Písmo*. Nastavte velikost textu a vyberte barvu, která bude k obrazu co nejvíce kontrastní – většinou tedy bílou, v případě příliš světlé fotografie můžete naopak použít černou. Ostatní volby ponechte na původních nastaveních.

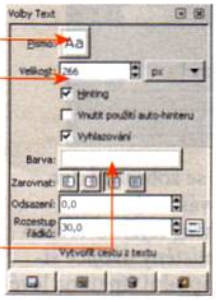

3 Vyberte nástroj *Přesun* (✥, M) a nápis po uchopení některého z písmen umístěte do optimální části snímku. Případnou nechtěnou snahu o vyretušování co nejvíce ztížíte, pokud text umístíte přes hlavní objekt, dojem ze snímku to však do značné míry znehodnotí.

4 Text také můžete libovolně natočit, a to po výběru nástroje *Rotace* (↻, Shift + R). Text opět uchopte a s přidrženým levým tlačítkem myši zvolte úhel náklonu, jenž se v obraze znázorňuje pomocnou mřížkou. Poté v otevřeném dialogovém okně *Rotovat* stiskněte tlačítko *Rotovat*.

5 Nyní si zobrazte paletku *Vrstvy* a posuvník *Krytí* u horní vrstvy s textem nastavte tak, aby nápis rušil snímek co nejméně, ale aby byl stále ještě viditelný.

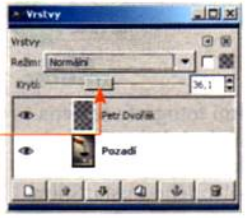

6 Vrstvy nakonec slučte příkazem *Obrázek | Sloučit viditelné vrstvy* (Ctrl + M) a snímek uložte jako kopii příkazem *Soubor | Uložit jako* (Shift + Ctrl + S).

Jiří Steiger

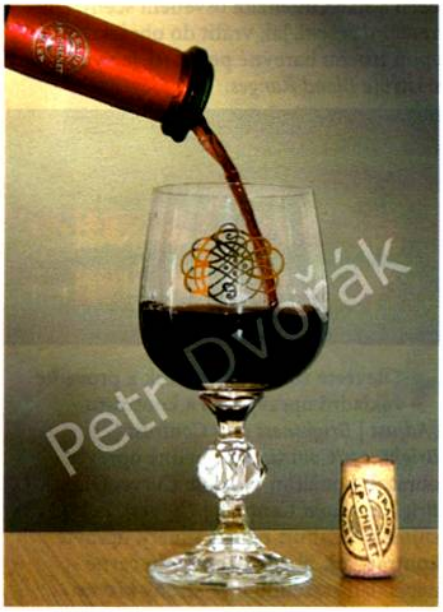

Jak zmírnit šum snímku

- GIMP 2.0.0
- Windows, Linux, Mac OS
- freeware

obtížnost 1 2 3 4 5

U snímků z kompaktních digitálů focených za slabšího osvětlení se nevyhnete šumu, neboli zvýšené „zrnitosti" obrazu. Speciálních programů pro jeho odstranění existuje několik, posloužit však může také některý z běžných grafických editorů, třeba GIMP.

1 Otevřete snímek, který obsahuje šum (Ctrl + O). V paletce *Vrstvy* (pokud ji na ploše nevidíte, zobrazíte ji klávesovou zkratkou Ctrl + L) stiskněte tlačítko se symbolem dvou listů, čímž z vrstvy *Pozadí* vytvoříte kopii.

2 Z nabídky okna se snímkem vyberte *Filtry | Vylepšení | Vyčistit*, otevře se dialogové okno. V něm si nejprve nastavte výřez s náhledem na takové místo obrazu, které šum obsahuje nejvíce. V pravé části okna zaškrtněte obě volby, tedy *Adaptivní* i *Rekurzivní*, čímž dosáhnete nejlepšího výsledku.

3 Funkce *Vyčistit* je určena především pro odstranění škrábanců a nečistot po skenování, při jejím použití na odstranění šumu je nastavení tří posuvníků velmi jednoduché – první dva (tedy *Poloměr* a *Úrovně černé*) stáhněte zcela doleva, třetí *Úrovně bílé* naopak úplně doprava. Stiskněte tlačítko *Budiž*.

4 Šum viditelně zmizel, na některých místech však také bohužel došlo k rozostření snímku. Ostrost těmto oblastem navrátíte pomocí *Masky*, kterou vytvoříte příkazem *Vrstva | Maska | Přidat masku vrstvy*. V dialogovém okně s volbami ponechte první nastavení *Bílá (úplné krytí)* a stiskněte tlačítko *Budiž*.

5 V panelu nástrojů nastavte jako pracovní barvu černou a zvolte nástroj *Štětec* (🖌, P). V paletce *Stopy* nastavte vhodný průměr a nástrojem nyní malujte přes ty oblasti, kde chcete obnovit ostrost – tzn. navrátit podobu snímku do původního stavu. V případě portrétu jsou takovými oblastmi především oči nebo rty. Pokud místo černé barvy zvolíte některý z odstínů šedé, bude obnovení původního stavu jen částečné, což je často vhodnější.

6 Hotový snímek nejdříve slučte zpět do jedné vrstvy příkazem *Vrstva | Sloučit dolů* (Ctrl + Shift + M) a následně jej uložte jako kopii do nového souboru (Ctrl + Shift + M).

Jak jednoduše zesvětlit tmavé fotografie

- GIMP 2.0.0
- Windows, Linux, Mac OS
- freeware

obtížnost 1 2 3 4 5

Automatika fotoaparátu ne vždy zvládne zcela správně nastavit expozici a výsledný snímek je pak většinou příliš tmavý. Někdy může být na vině dynamický rozsah snímače, který nedokáže současně vykreslit příliš tmavá a světlá místa – typickým příkladem je velký kontrast mezi fotografovaným objektem a popředím (jak je tomu na ilustračním snímku). Možností nápravy nabízí grafický editor GIMP několik, následující metoda je však velmi jednoduchá a přináší velmi přesvědčivé výsledky.

1 Otevřete snímek, který chcete upravit (CTRL + O). V paletce vrstvy stiskněte tlačítko , čímž vytvoříte kopii vrstvy *Pozadí*.

2 Pokud snímek současně obsahuje i dostatečně světlé oblasti, tak je nejprve z vrstvy odstraňte. Zvolte nástroj *Výběr oblastí podle barvy* (, SHIFT + O) a panelu jeho voleb zvyšte hodnotu *Práh* na přibližně 50. Nyní nástrojem klepněte do tmavé části obrazu. Pokud se neoznačí celá tmavá oblast (nebo oblasti), přidržte klávesu SHIFT a označte zbývající části.

3 Z nabídky vyberte *Výběr | Invertovat* (CTRL + I) a *Úpravy | Odstranit* (CTRL + K), ve vrstvě zůstane jen tmavá oblast. Stiskněte CTRL + SHIFT + A pro zrušení označení výběru.

Jiří Steiger

4 Režim krytí vrstvy *Pozadí kopie* nyní změňte na *Součet*, tmavé části se viditelně zesvětlí, kontrast přitom zůstane zachován. Pokud je zesvětlení stále nedostatečné, tuto vrstvu jednoduše dále duplikujte (opět stiskem tlačítka). Pokud by naopak zesvětlení bylo příliš veliké, můžete přiměřeně zmenšit krytí některé z vrstev.

5 Provedete-li zesvětlení z opravdu velmi tmavé fotografie (jako na ilustračním snímku), nebude kvalita výsledného obrazu dokonalá a zejména se více projevuje digitální šum. Většinou je to však stále lepší řešení, než mít zcela tmavý snímek. Při mírném zesvětlení je zhoršení kvality minimální.

6 Pokud jste s úpravou spokojeni, slučte vrstvy do jedné. Toho dosáhnete stiskem tlačítka se symbolem malé šipky v okně *Vrstvy* a vybráním položky *Menu vrstvy | Sloučit viditelné vrstvy* z otevřené nabídky. V následujícím dialogovém okně jen stiskněte tlačítko *Budiž*. Snímek uložte do nového souboru příkazem *Soubor | Uložit jako* (CTRL + SHIFT + S).

Další, invexové číslo Computeru vyjde ve čtvrtek 20. října

Napodobení černobílého filmu

- GIMP 2.0.0
- Windows, Linux, Mac OS
- freeware

obtížnost 1 2 3 4 5

Černobílé snímky jsou stále ceněnou klasikou, která má i v současné fotografii své místo. Obrázky z digitálu pouze jednoduše převedené do černobílého režimu jsou však příliš „syntetické" a bez náboje, tolik charakteristického pro fotografie pořízené na klasický černobílý film. I na tento problém však můžete v grafickém editoru GIMP vyzrát a vytvořit zde snímky, které budou na první pohled k nerozeznání od těch skutečně pořízených na klasický černobílý film.

1 Otevřete snímek, který chcete upravit (Ctrl + O). Pokud to snímek potřebuje, nejprve klasicky upravte jeho jas a kontrast – například funkcí *Nástroje | Nástroje barev | Úrovně*.

2 V panelu nástrojů nastavte jako horní barvu černou a spodní bílou – dialogové okno pro změnu barvy otevřete po klepnutí na jeden z překrývajících se čtverců ■. Barvu vyberte ve velkém barevném čtverci ■, černý odstín se nachází podél levé strany, bílý v levém spodním rohu.

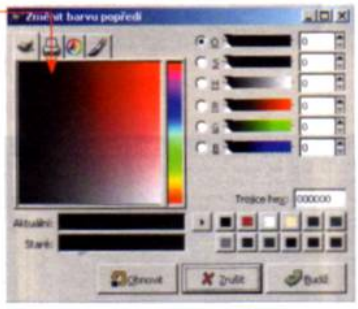

3 Pro vlastní převod do černobílého podání nyní zadejte *Filtry | Mapy | Barva | Z přechodu*, tato funkce ve snímku zajistí zachování celého spektra odstínů šedi. Výsledný snímek je ale i přesto zpravidla stále příliš plochý a šedivý. Nápravu sice můžete provést například klasickými *Úrovněmi*, pro vytvoření specifického efektu černobílého filmu ale z nabídky netradičně vyberte *Filtry | Vylepšení | Maskovat rozostření*.

4 Otevře se malé dialogové okno pro nastavení parametrů doostření snímku, vy jej však nyní využijete pro zvýšení jeho kontrastu. Posuvník *Poloměr* ■ proto nastavte až

téměř k pravému okraji (na hodnotu asi 100) a *Míru* na hodnotu cca 0,50 (závisí na původním kontrastu a na velikosti vašeho snímku). *Práh* ponechte zcela u levého okraje a stiskněte tlačítko *Budiž*.

5 Operace je poměrně náročná na výkon počítače, na výsledek si tak pravděpodobně budete muset chvíli počkat. Funkce bohužel neobsahuje náhled, jste tak odkázáni na metodu pokus – omyl. Pokud je tedy výsledné zkontrastnění obrazu málo nebo naopak příliš výrazné, stisknutím Ctrl + Z se vraťte o krok zpět a funkci zopakujte. Měňte přitom pouze nastavení posuvníku *Míra*.

6 Pro větší autenticitu můžete do výsledného snímku ještě mírně přidat šum, který se ve snímku projeví jako zrno typické především pro filmy o vyšší citlivosti. Z nabídky proto vyberte *Filtry | Šum | Zašumění* a všechny tři posuvníky ■ nastavte na hodnotu asi 0,07 – opět záleží na velikosti vašeho snímku, efekt tentokrát můžete pozorovat v malém okně náhledu.

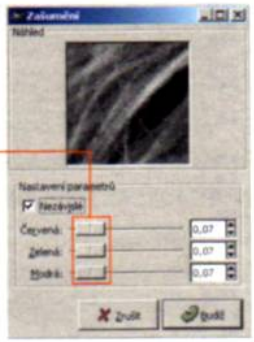

7 Výsledný šum je sice barevný, hotový snímek ale nakonec stejně pro zmenšení objemu dat převedete do zcela černobílého režimu příkazem *Obrázek | Režim | Odstíny šedi*. Hotovou fotografii uložte jako kopii (Shift + Ctrl + S).

Jiří Steiger

Jak z fotografií vytvořit kostku

- GIMP 2.0.0
- Windows, Linux, Mac OS
- freeware

obtížnost 1 2 **3** 4 5

Grafický editor GIMP umožňuje také spoustu nejrůznějších efektů, ze snímků můžete vytvořit například virtuální kouli, válec či kostku, kterou lze použít například jako zajímavou ilustraci na úvodní stránku fotoalba nebo internetové prezentace.

1 Pokud chcete ze snímků vytvořit kostku, otevřete tři různé fotografie (Ctrl + O). Aby byl obraz co nejméně zdeformovaný, je vhodné oříznout jejich formát do tvaru čtverce. Zvolte proto nástroj *Výběr obdélníkové oblasti* (▦, R) a v panelu jeho voleb změňte nastavení spodní roletky na *Pevný poměr stran*. ■ Do polí *Šířka* a *Výška* nyní zadejte libovolnou shodnou hodnotu, například 10. V každém ze tří snímků vyznačte vhodný výřez a z nabídky vyberte *Obrázek* | *Ořezat obrázek*.

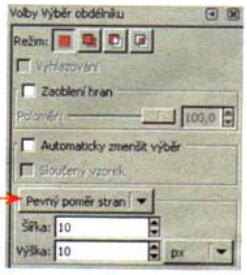

2 Z nabídky libovolného z obrázků vyberte položku *Filtry* | *Mapování* | *Mapování objektu*, otevře se dialogové okno funkce. Na první záložce *Volby* zvolte v roletce možnost *Hranol* ■ a zaškrtněte *Vytvořit nový obrázek*, ■ ostatní volby ponechte na přednastavených hodnotách (viz obr).

3 Na záložce *Světlo* můžete určit směr a barvu osvětlení krychle, pokud chcete mít všechny strany osvětleny stejnoměrně, změňte nastavení v roletce *Druh světelného zdroje* na *Žádné světlo*.

4 Pokud nepožadujete speciální efekty, záložku *Materiál* můžete přeskočit. Naopak záložka *Orientace* je velmi důležitá, neboť v ní pomocí tří posuvníků ■ v sekci *Rotace* nastavíte natočení krychle. Pokud nemáte prostorovou představivost, jste odkázáni pouze na experimentování. Pro začátek můžete zkusit hodnoty z ilustračního obrázku. Pro zobrazení výsledného natočení stiskněte tlačítko *Náhled*. Horní posuvníky v sekci *Poloha* ponechte na původních hodnotách, krychle tak bude umístěna uprostřed snímku.

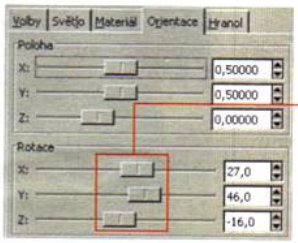

5 Prozatím jsou všechny viditelné strany krychle složeny pouze z jednoho snímku, další vyberete na poslední záložce *Hranol*. Jednotlivé rozmístění snímků záleží na natočení krychle, zkuste tedy opět experimentovat. Při zadání hodnot natočení z ilustračního obrázku z minulého bodu jsou viditelné strany *Vepředu*, *Nahoře* a *Nalevo*. ■ Pomocí tří posuvníků *Zvětšení* můžete některou ze stran krychle natáhnout.

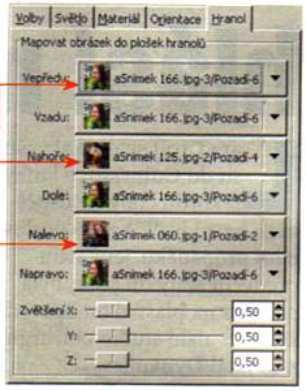

6 Jste-li s podobou kostky spokojeni, stiskněte tlačítko *Budiž*. Po chvíli čekání se otevře nový obrázek s hotovou krychlí, po stisknutí Shift + Ctrl + S jej uložte jako kopii.

Jiří Steiger

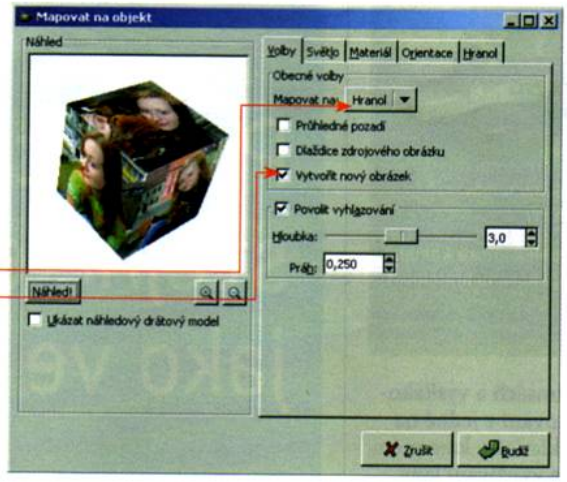

Jak na doostření fotky

- GIMP 2.0.0
- Windows, Linux, Mac OS
- freeware

obtížnost 1 2 **3** 4 5

Po zmenšení fotografií (nejčastěji za účelem jejich umístění na internet nebo poslání e-mailem) dojde vždy k výrazné ztrátě jejich ostrosti. Neobejdete se tak bez jejich následného doostření. To je ve většině grafických editorů založeno na principu zvýšení kontrastu hran, což však s sebou při výraznějším doostření přináší vznik nepěkných světlých obrysů, které konečný výsledek značně degradují. Naším popsaným způsobem se vám však tento problém podaří podstatně zmírnit.

1 Otevřete požadovanou fotografii (Ctrl + O) a k jejímu zmenšení z nabídky vyberte položku *Obrázek | Velikost obrázku*. Zkontrolujte, zda údaje *Poměr X* a *Y* jsou navzájem propojené symbolem řetězu, a do pole *Nová šířka* nebo *Výška* zadejte požadovanou velikost v obrazových bodech – pro zobrazení celého obrázku na monitoru počítače by ani jedna z těchto hodnot neměla přesáhnout 700. Nakonec stiskněte tlačítko *Budiž*.

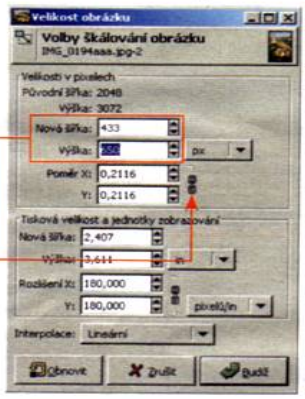

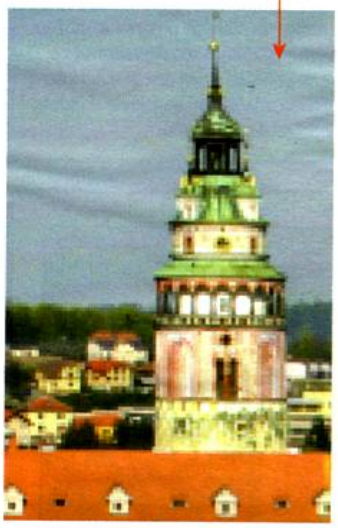

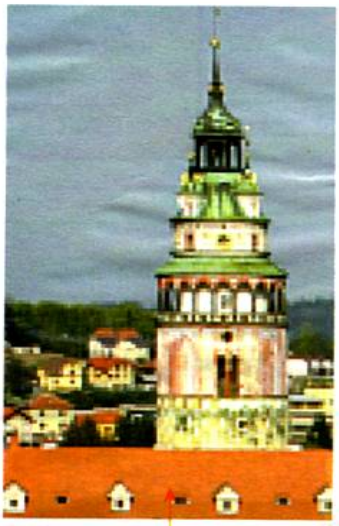

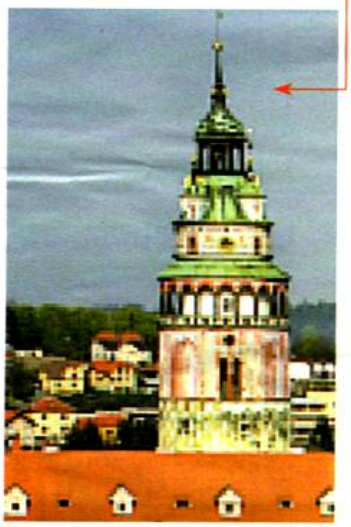

2 První krok k doostření snímku provedete zadáním *Filtry | Vylepšení | Doostřit*. Otevře se dialogové okno funkce, v jehož poli s náhledem snímku si najděte některou z ústředních partií fotografie, kterou požadujete mít ostrou.

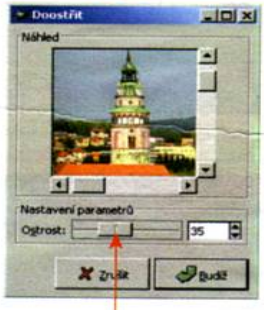

3 Dále posuvník *Ostrost* nastavte do takové polohy, aby došlo k viditelnému, ne však příliš výraznému doostření snímku – u fotografií s velikostí delší strany cca 700 bodů nastavte jezdce na hodnotu asi 35. Stiskněte tlačítko *Budiž*.

4 Ve spodní části paletky *Vrstvy* stiskněte prostřední tlačítko, čímž vytvoříte kopii základní vrstvy *Pozadí*. Režim jejího krytí změňte z *Normální* na *Pouze ztmavení*.

5 Nyní znovu z nabídky vyberte příkaz *Filtry | Vylepšení | Doostřit*. Posuvník *Ostrost* ponechte na přibližně stejné hodnotě jako při předešlém nastavení a stiskněte tlačítko *Budiž*. Díky režimu prolnutí nastavenému na *Pouze ztmavit* se nyní ale zvýrazní pouze tmavá část zkontrastnění hran, kolem obrysů se tedy nevytvoří další – světlé – obrysy. Výsledný obraz po tomto „dvoufázovém" doostření tak bude působit ostřeji a brilantněji než při použití pouze standardního postupu.

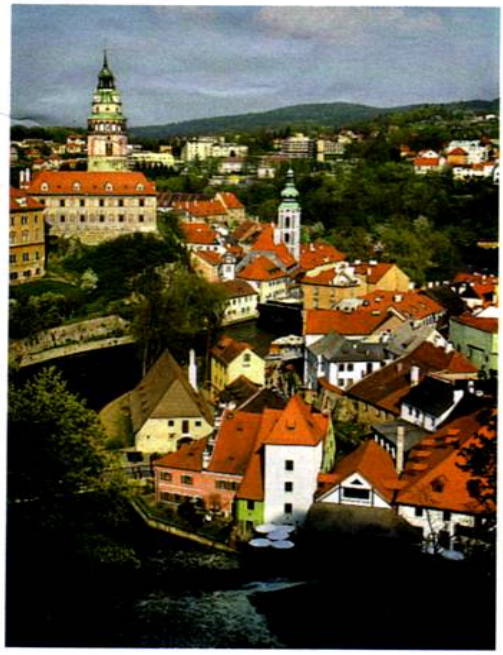

6 Nakonec obě vrstvy slučte příkazem *Obrázek | Sloučit viditelné vrstvy* (Ctrl + M) a výsledný snímek uložte jako kopii (Shift + Ctrl + S). Komprese souborů JPG nenastavujte na menší hodnotu než 60, neboť by došlo k opětovnému viditelnému rozostření obrazu.

Jiří Steiger

Než snímek odešlete

- GIMP 2.0.0
- Windows, Linux, Mac OS
- freeware

obtížnost 1 2 3 4 5

Před odesláním snímku k vyvolání do fotosběrny je vždy vhodné provést na něm alespoň několik základních úprav, kterými doslova během minuty výrazně vylepšíte jeho výsledný vzhled. Posloužit může například freewarový editor GIMP.

1 Otevřete snímek, který chcete upravit (Ctrl + O). Nejprve zkontrolujte, jestli obraz na některou stranu „nepadá“, ne zcela vodorovné držení fotoaparátu je totiž jednou z nejčastějších vad při fotografování. V případě potřeby je náprava jednoduchá – mezi nástroji vyberte *Rotaci* (, Shift + R) a v panelu voleb zaškrtněte možnost *Zpět (Korektivní)* ■ a *Oříznout výsledek* (odstraní vzniklé šikmé okraje).

2 V obraze nyní přidržte levé tlačítko myši a mříž, jež se přes snímek zobrazí, natočte tak, aby úsečky byly rovnoběžné s některou z hran, kterou chcete mít vodorovnou (tedy například horizont) nebo naopak svislou (hradní věž). ■ Nakonec v otevřeném dialogovém okně funkce stiskněte tlačítko *Rotovat*.

3 Dále snímek oříznete na požadovaný poměr stran, jenž odpovídá velikosti fotopapíru, na který si snímek budete nechávat vyvolávat. Standardní nástroj *Ořez* (, Shift + C) to bohužel neumožňuje, proto zvolte *Výběr obdélníkové oblasti* (, R).

4 V panelu voleb nástroje vyberte z roletky možnost *Pevný poměr stran* ■ a do polí *Šířka* a *Výška* zadejte rozměr fotopapíru, a to například v centimetrech. Nyní nástrojem v obraze vyznačte požadovaný výřez a poté z nabídky vyberte *Obrázek* | *Ořezat obrázek*. Nakonec zadejte *Výběr* | *Nic* (Shift + Ctrl + A) pro odznačení výběru.

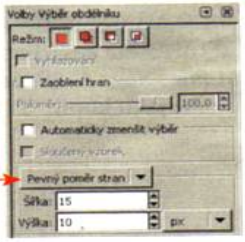

5 Téměř každému snímku prospěje alespoň mírné zvýšení jasu a kontrastu, většinou však jen u jeho popředí, tedy mimo oblohy, která často bývá naopak světlá až příliš. Proto nejprve vyberte nástroj *Laso* (, F) a jím přibližně vyznačte oblast, kterou chcete zesvětlit. Aby nevznikly ostré okraje mezi upravenou a původní částí snímku, zvolte *Výběr* | *Zaoblení* a do dialogového okna zadejte hodnotu cca 200 pixelů.

6 Nyní z nabídky vyberte *Nástroje* | *Nástroje barev* | *Úrovně*. Otevře se dialogové okno, jemuž dominuje graf histogramu, pod kterým se nalézají tři veledůležité šipky. Pomocí prostřední ■ nyní nastavte požadovaný jas upravované části a krajními šipkami doladte potřebný kontrast – levou šipkou ■ přidáváte černé tóny, pravou naopak světlé. Poté stiskněte tlačítko *Budiž*.

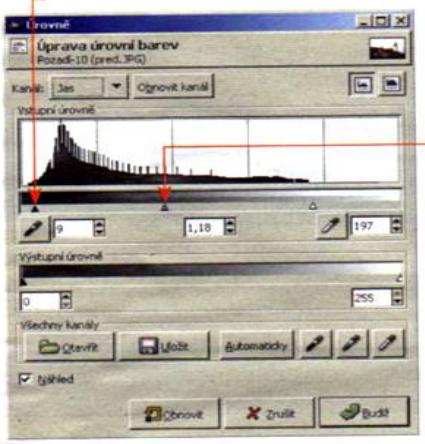

7 Pokud preferujete skutečně „šťavnaté“ snímky plné barev, z nabídky ještě můžete vybrat *Nástroje* | *Nástroje barev* | *Odstín-Sytost* a přiměřeně doprava nastavte poslední posuvník *Sytost*.

Jiří Steiger

Základní úpravy snímků

- GIMP 2.0.0
- Windows, Linux, Mac OS
- freeware

obtížnost 1 2 3 4 5

Z dovolené jste si jistě přivezli stovky snímků, většina fotografií z digitálu však vyžaduje alespoň základní úpravu jasu, kontrastu a barevnosti. V grafickém editoru GIMP vám na všechny tyto korekce postačí jediná funkce *Úrovně*.

1 Otevřete snímek, který chcete upravit (Ctrl + O), a z nabídky vyberte funkci *Nástroje | Nástroje barev | Úrovně*. Hlavní část dialogového okna obsahuje graf histogramu. Ten udává, kolik jednotlivých jasových úrovní je ve snímku obsaženo. Vlevo jsou tmavé odstíny, vpravo naopak světlé. Pokud je tedy křivka grafu výrazně vyšší v levé části, snímek je příliš tmavý, pokud vpravo, je naopak světlý. V takových případech uchopte prostřední šipku pod grafem a posuňte ji blíže k té straně, kde graf dominuje. Tím provedete zesvětlení nebo ztmavení snímku.

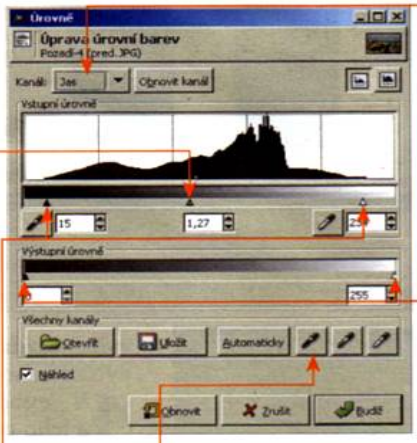

2 Často bývá výška grafu v některé krajní části nulová, což znamená, že snímek tuto jasovou úroveň (tedy zcela černou či zcela bílou) vůbec neobsahuje. Tehdy uchopte příslušnou krajní šipku a posuňte ji do místa, kde se křivka grafu začíná zvedat (jak ukazuje ilustrační příklad). Tímto způsobem tak účinně zvyšujete kontrast snímku, pozor však, aby v obraze nevznikly zcela bílé oblasti bez kresby nebo naopak oblasti „zalité" do černé barvy.

3 Můžete použít také *Kapátko*. Nastavení pak provedete klepnutím na místo ve snímku, jež má být ve skutečnosti černé (levým kapátkem) resp. bílé (pravým kapátkem).

4 Pomocí spodní stupnice kontrast snímku naopak snížíte. Posunutím krajních šipek změníte zcela černé (vlevo) resp. bílé (vpravo) části snímku na šedé. Můžete tak např. mírně potlačit přepálená místa.

5 Pokud budete upravovat několik podobných snímků, nastavení lze *Uložit* a na další snímky jej aplikovat pomocí tlačítka *Otevřít*. V některých případech se můžete spolehnout na počítač a pouze stisknout tlačítko *Automaticky*. Stisknutím *Obnovit* navrátíte nastavení do původní podoby.

6 Pomocí úrovní můžete snadno pozměnit i barevnost snímku: pokud v paletce *Kanál* místo základního nastavení *Jas* zvolíte některou z barev (červená, zelená, modrá), měníte nastavení úrovní jen pro tuto barvu, čímž ovlivňujete tón celého snímku.

7 U mnoha fotografií je vhodné provést úpravy samostatně pro různé její části – například pokud chcete zesvětlit pouze popředí snímku bez již dostatečně světlé oblohy. Tuto část tak předem vyberte nástrojem *Laso* (, F) a z nabídky zvolte *Výběr | Zaoblení*. Do dialogového okna zadejte vhodnou hodnotu (cca 50–100 bodů), čímž rozostříte okraje výběru a přechod obou částí tak bude pozvolný. Po úpravě oblast odznačíte zadáním z nabídky *Výběr | Nic* (Shift + Ctrl + A).

Jiří Steiger